

NACKA TINGSRÄTT
Mark- och miljödomstolen

DOM
2023-12-11
Meddelad i
Nacka

Mål nr P 5407-23

PARTER

Klagande

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun
131 81 Nacka

Motpart

Trafikverket
781 89 Borlänge

ÖVERKLAGAT BESLUT

Länstyrelsen i Stockholms läns beslut den 13 juli 2023 i ärende nr
403-14314-2023, se [bilaga 1](#)

SAKEN

Bygglov avseende bullerplank på fastigheten Björknäs 1:1 m.fl. i Nacka kommun

DOMSLUT

Mark- och miljödomstolen avslår överklagandet.

BAKGRUND

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun (nämnden) beslutade den 15 februari 2023 att bevilja bygglov för bullerplank av skärmtyp A, B, C, F, G, H, I, L och M samt att avslå bygglov för skrämtyp E och K på Skurubron i Nacka kommun. Trafikverket överklagade beslutet till Länsstyrelsen i Stockholms län (länsstyrelsen) som upphävde nämndens beslut i den del det avsåg avslag gällande bygglov för skrämtyp E och K och återförvisade ärendet till nämnden för fortsatt handläggning i den delen.

Nämnden har överklagat länsstyrelsens beslut till mark- och miljödomstolen. Mark- och miljödomstolen har i beslut den 10 november 2023 avslagit nämndens yrkande om syn på platsen.

YRKANDEN M.M.

Nämnden har yrkat att mark- och miljödomstolen, med ändring av länsstyrelsens beslut, ska fastställa nämndens beslut att avslå bygglov för bullerplank avseende skrämtyp E och K. Till stöd för sin talan har nämnden hänvisat till vad som tidigare angivits hos länsstyrelsen och därutöver i huvudsak anfört följande.

Den nya Skurubron har gestaltats med stor omsorg. Bullerskärmarna på den nya bron har fått ett lätt och transparent uttryck med en hög detaljeringsgrad som är väl anpassad till gestaltningen av bron. De ansöka bullerskärmarna är mellan två och fyra meter höga och täta på båda vägsidorna. De står i skarp kontrast till utformningen av övriga bullerskärmar på bron. De tänkta bullerskärmarna kommer få en stor påverkan på omgivningen och bör därför ges samma omsorg vid gestaltningen för att bidra till en god helhetsverkan.

Vidare delar inte nämnden länsstyrelsens synpunkt att vägsidorna endast passeras tillfälligt och att det därför bör ges mindre vikt när det kommer till utformningskraven. Båda sidorna av bron kommer domineras av täta partier som är mellan två och fyra meter höga, endast kortare partier på landbroar och på den nya Skurubron får transparenta partier som tillåter utblickar. Skärmarna kommer därför begränsa

möjligheten till utblickar över Skurusundet och den närliggande kulturhistoriskt värdefulla miljön.

Nämnden har gjort bedömningen att det är möjligt att ta fram en utformning av bullerskyddsåtgärder som både erbjuder tillräcklig bullerreducering för omgivande bebyggelse enligt krav som är fastställda i vägplanen och som samtidigt uppfyller utformningskraven enligt plan- och bygglagen. Nämnden håller med om vikten av att bullerkraven som fastställts i vägplanen uppfylls. Gestaltningen av bullerskärmar har dock inte fastställts i detalj i vägplanen och sökanden har inte redovisat några uträkningar över hur en alternativ gestaltning, exempelvis med en högre grad av transparenta partier skulle påverka bullerkraven. Eventuella kostnader för sökanden avseende merarbete och en ny bullerberäkning bör inte påverka bedömningen av om bullerskärmar uppfyller kraven enligt 9 kapitlet 31 § plan- och bygglagen.

DOMSKÄL

Tillämpliga bestämmelser framgår av länsstyrelsens beslut.

Mark- och miljödomstolen har sammanställt ett bildmaterial med bland annat fotografier hämtade från Google Streetview avseende de platser på Skurubron där bullerskärmar av skärmtyp E och K är avsedda att placeras. Nämnden, som beretts tillfälle att yttra sig över materialet, har uppgett att den inte har något att erinra mot bildmaterialet.

Efter att ha gått igenom bilder och övriga handlingar i målet instämmer mark- och miljödomstolen i de bedömningar som länsstyrelsen har gjort med de skäl som angetts. Domstolen anser, liksom länsstyrelsen, att skärmarnas gestaltning ger en god helhetsverkan och får anses godtagbar avseende utformnings- och anpassningskraven i plan- och bygglagen (2010:900). Vad nämnden har framfört påverkar inte denna bedömning.

Länsstyrelsens beslut fastställs därmed. Överklagandet ska därför avslås.

HUR MAN ÖVERKLAGAR, se bilaga 2 (MMD-02)

Överklagande senast den 2 januari 2024.

Katarina Winiarski Dol

Johan Andrade Hagland

I domstolens avgörande har rådmannen Katarina Winiarski Dol, ordförande, och tekniska rådet Johan Andrade Hagland deltagit. Föredragande har varit beredningsjuristen Victoria Arvidsson.

Överklagande av beslut att avslå bygglov för bullerplank; fastigheten Björknäs 1:1 m.fl. i Nacka kommun

Beslut

Länsstyrelsen upphäver Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommuns beslut den 15 februari 2023, § 33 B 2022-002021, i den del det avser nämndens avslag gällande bygglov för skärmtyp E och K, och återförvisar ärendet till nämnden för fortsatt handläggning i den delen.

Beskrivning av ärendet

Miljö- och stadsbyggnadsnämnden i Nacka kommun (nämnden) beslutade den 15 februari 2023, § 33 B 2022-002021, gällande ansökan om bullerplank att bevilja bygglov för skärmtyp A, B, C, F, G, H, I, L och M samt att avslå bygglov för skärmtyp E och K.

För beslutet i sin helhet, se bilaga 1.

Trafikverket (sökanden) har överklagat beslutet om avslag för bygglov för skärmtyp E och K och har yrkat att det upphävs och återförvisas till nämnden. Trafikverket har i korthet gjort gällande följande.

Om skärmens material, höjd och placering behöver ändras krävs en ändring av vägplan, vilket innebär ett omfattande merarbete där en ny bullerberäkning behöver tas fram.

Samtliga skärmar som ingår i ansökan har samma materialval mot vägsidan, vilket ger en enhetlig och sammanhängande utformning och om skärmtyp E och K inte utförs i streckmetall så kommer gestaltningen snarare att tappa den genomtänkta och enhetliga utformningen.

Utformningen har tagits fram av erfarna arkitekter som haft ett syfte med utformningen både mot vägsidan och mot utsidan. Materialet är genomtänkt och valt för just detta syfte. Streckmetall har en bra akustisk egenskap i det att materialet är genomsläppligt till den bakomliggande absorbenten. Samtidigt har streckmetall fördelen att vara ett material med en lång livslängd som inte åldras och förlorar utseendet lika snabbt som andra material.

Skärmarna uppfyller inte bara ett bullerdämpande syfte, utan också syftet med att skydda närboende från att se vägen.

De bullerskyddsskärmar som Trafikverket sökt bygglov för räcker inte för att innehålla riktvärdena för buller. Att uppföra en lägre skärm eller en mer genomsiktig skärm innebär ännu sämre förutsättningar att innehålla riktvärdena, och skulle mest sannolikt leda till att fler fastighetsnära åtgärder krävs.

Det är uppenbart att nämnden vid sin bedömning av skärmtyperna E och K endast har utgått ifrån bilistens perspektiv. Skärmens material mot vägsidan ifrågasätts, och önskemålet om fler utblickar efterfrågas för att blicka *ut* från vägen – inte in mot vägen. De sträckor av bullerskyddsskärmen som ifrågasätts av nämnden (skärmtyp E och K) passeras av en bilist i normal hastighet på under ca 10 sekunder.

Både bilisternas och de närboendes perspektiv och intressen ska självklart bevakas och Trafikverket vill påstå att det är just denna avvägning som gjorts i vägplanen. Ett flertal genomsiktliga partier i bullerskyddsskärmen finns redan inplanerat på både landbroar och på den nya Skurubron. Gestaltningen av skärmarnas insida är genomtänkt och avvägd, och detsamma gäller för skärmarnas utsida.

Trafikverket anser att bullerskyddsskärmarna av typen E och K har utformats utifrån en god form-, färg- och materialverkan samt placerats på ett sätt som är lämpligt med hänsyn till stads- och landskapsbilden. Skärmtyperna E och K uppfyller, likt de skärmtyper som nämnden beviljat bygglov för, intresset av en god helhetsverkan och uppfyller därmed de krav som följer av plan- och bygglagen

Motivering till beslutet

Rättsliga utgångspunkter

Den sökta åtgärden avser som framgår av nämndens beslut bullerplank, bestående av olika skärmtyper, som uppförs i anslutning till den nya Skurubron. Fastigheterna där åtgärderna ska vidtas ligger utanför detaljplanelagt område. Av översiktsplanen framgår att det inom det aktuella området finns höga natur- och rekreationsvärden och att det berörs av riksintresse för kommunikationer i form av farled och väg 222.

Området omfattas av en vägplan för Skurubron som vann laga kraft år 2016. Inom ramen för vägplanen har bullerberäkningar företagits och i plankartorna anges bullerskyddsskärmarnas placering, höjd och material.

Till vägplanen finns även ett gestaltningsprogram där utformningen av de aktuella bullerskyddsskärmarna i korthet gestaltas enligt följande. Skärmarna har en vägsida och en utsida. Vägsidan gestaltas att tydligt tillhöra vägen och övrig vägutrustning, utsidan anknyter till

omgivningen. Vägsidan utformas med streckmetall av galvaniserat stål med varierande mäska. Utsidan gestaltas med spalje och får en mer levande karaktär med möjlighet till klätterväxter.

Av gestaltningsprogrammet framgår även att det är viktigt med fria utblickar för alla trafikslag och att broskärmar domineras av transparens i relation till de täta vägskärmarna.

Bedömningen

I vägplanen har murar och plank inte undantagits från lovplikt. Det innebär att den sökta åtgärden är lovpliktig och att ansökan ska prövas utifrån 9 kap. 31 § PBL. Bygglov ska enligt bestämmelsen ges för en åtgärd utanför ett område med detaljplan, om åtgärden inte strider mot områdesbestämmelser, inte förutsätter planläggning och uppfyller de krav som följer av tillämpliga bestämmelser i 2 kap. och 8 kap.

Frågan som länsstyrelsen har att ta ställning till är om de nu aktuella bullerskärmarna E och K uppfyller anpassnings- och utformningskraven i 2 kap. 6 § PBL och 8 kap. 1 och 3 §§ PBL jmf med 3 kap. 3 § plan- och byggförordningen (2011:338), PBF.

Frågan ovan aktualiserar en avvägning mellan två intressen enligt 2 kap. 1 § PBL - där de närboendes intresse av bullerskydd innefattande Trafikverkets intresse av att kunna uppfylla bullerskyddsåtgärder i enlighet med vägplanen ställs mot intresset av uppfyllda utformnings- och anpassningskrav.

De sökta bullerskärmarna E och K är 4 meter höga och har en vägsida av streckmetall som skydd för den absorbent som dämpar vägbullret samt en utsida med spalje som ger möjlighet till växlighet. Placeringen och utformningen av skärmarna överensstämmer med vad som finns angivet i vägplanen och det tillhörande gestaltningsprogrammet.

Länsstyrelsen anser att den tvåsidiga gestaltningen av bullerskärmarna som framarbetats i gestaltningsprogrammet ger stöd för att estetiska anpassningar har gjorts vid valet av bullerskärmarna. Såväl trafikanternas som de närboendes intressen samt intilliggande omgivning har beaktats vid placeringen och utformningen av skärmarna.

Utformningen av skärmarna begränsar visserligen, genom sin täthet och höjd, möjligheterna till utblickar över den intilliggande omgivningen. Dessa sträckor passeras dock endast tillfälligt av trafikanterna, varför möjligheten till utblickar får sägas ha mindre vikt när det kommer till utformningskraven. Utredningen ger stöd för att materialet streckmetall är valt efter noga övervägande med beaktande av att skärmarna av typen E och K tillsammans med de övriga skärmarna ska skapa en enhetlig

utformning, som samtidigt ska fylla det syfte som skärmarna har. Det har därtill framkommit att ett flertal genomsiktliga partier i bullerskyddsskärmen finns inplanerat på både landbroar och på den nya Skurubron, vilket kommer ge möjlighet till utblickar vid andra passager på den nu aktuella vägsträckan och skapa växling mellan täta och genomsiktliga material.

Länsstyrelsen bedömer redan mot bakgrund av vad som nu anförts att skärmarnas gestaltning ger en god helhetsverkan och får anses godtagbar med avseende på utformnings- och anpassningskraven i PBL.

Vad som ytterligare talar för en bedömning i sådan riktning är intresset av att utföra det sökta förslaget enligt vägplanen med hänsyn till bullerskyddet. Det finns i ärendet ingen utredning om hur ett byte av skärmarna skulle påverka bullernivåerna. Såväl miljöenheten i Nacka kommun, som i ärendet hos kommunen har remitterats, och Trafikverket menar att det i detta hänseende finns stora risker med att frångå det enligt vägplanen framtagna förslaget. Enligt uppgifter från Trafikverket är dessa risker förknippade med omfattande merarbete och ny bullerberäkning.

En avvägning mellan de motstridiga intressena som finns i detta ärende stärker således länsstyrelsens bedömning att skärmtyperna E och K, såväl på vägsidan som på utsidan, uppfyller utformnings- och anpassningskraven i PBL. Härvid har beaktats skärmarnas utformning och den påverkan som skärmarna kan tänkas få för stads- och landskapsbilden sett mot för vilka konsekvenser nämndens beslut om avslag riskerar leda till.

Det överklagade beslutet gällande avslag för skärmtyp E och K ska därför upphävas och återförvisas till nämnden för fortsatt handläggning och prövning av eventuella övriga förutsättningar för lov.

Du kan överklaga beslutet

Se bilaga 2 med överklagandehänvisning.

Beslutande

Beslutet har fattats av jurist Stina Schmerer. I den slutliga handläggningen har också Annsofi Edberg, planhandläggare, deltagit.

Denna handling har godkänts digitalt och saknar därför namnunderskrift.

Kopia till
bygglov@nacka.se

Bilagor

1. Nämndens beslut
2. Överklagandehänvisning mark- och miljödomstolen

Du kan överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen

Om du inte är nöjd med Länsstyrelsens beslut, kan du skriftligen överklaga beslutet hos mark- och miljödomstolen.

Så här överklagar du beslutet

Länsstyrelsen måste pröva att överklagandet har kommit in i rätt tid, innan det skickas vidare tillsammans med handlingarna i ärendet. Därför ska du lämna eller skicka din skriftliga överklagan till Länsstyrelsen Stockholm antingen via e-post; stockholm@lansstyrelsen.se, eller med post; Länsstyrelsen Stockholm, Box 22067, 104 22 Stockholm.

Tiden för överklagande

Ditt överklagande måste ha kommit in till Länsstyrelsen **inom tre veckor** från den dag du fick del av beslutet. Vid förenklad delgivning anses du ha tagit del av beslutet två veckor efter att Länsstyrelsen skickade beslutet. Om det kommer in senare kan överklagandet inte prövas. I ditt överklagande kan du be att få ytterligare tid till att utveckla dina synpunkter och skälen till att du överklagar. Sedan är det mark- och miljödomstolen som beslutar om tiden kan förlängas.

Parter som företräder det allmänna ska ha kommit in med sitt överklagande **inom tre veckor** från den dag då beslutet meddelades.

Ditt överklagande ska innehålla

- Vilket beslut som du överklagar, beslutets datum och diarienummer.
- Hur du vill att beslutet ska ändras.
- Varför du anser att Länsstyrelsens beslut är felaktigt.

Om du har handlingar som du anser stödjer din överklagan så bör du bifoga kopior på dessa. Kontakta Länsstyrelsen i förväg om du behöver bifoga filer som är större än 15 MB via e-post.

Ombud

Om du anlitar ett ombud som sköter överklagandet åt dig ska ombudet underteckna skrivelsen samt uppge sitt eget namn, adress och telefonnummer. Ombudet bör också bifoga en fullmakt.

Behöver du veta mer?

Har du ytterligare frågor kan du kontakta Länsstyrelsen via e-post, stockholm@lansstyrelsen.se, eller via växeltelefonnummer 010-223 10 00. Ange diarienummer 14314-2023.

Hur man överklagar

MMD-02

Vill du att domen ska ändras i någon del kan du överklaga. Här får du veta hur det går till.

Överklaga skriftligt inom 3 veckor

Ditt överklagande ska ha kommit in till domstolen inom 3 veckor från domens datum. Sista datum för överklagande finns på sista sidan i domen.

Så här gör du

1. Skriv mark- och miljödomstolens namn och målnummer.
2. Förklara varför du tycker att domen ska ändras. Tala om vilken ändring du vill ha och varför du tycker att Mark- och miljööverdomstolen ska ta upp ditt överklagande (läs mer om prövningstillstånd längre ner).
3. Tala om vilka bevis du vill hänvisa till. Förklara vad du vill visa med varje bevis. Skicka med skriftliga bevis som inte redan finns i målet.
4. Lämna namn samt aktuella och fullständiga uppgifter om var domstolen kan nå dig: postadresser, e-postadresser och telefonnummer.

Om du har ett ombud, lämna också ombudets kontaktuppgifter.
5. Skriv under överklagandet själv eller låt ditt ombud göra det.
6. Skicka eller lämna in överklagandet till mark- och miljödomstolen. Du hittar adressen i domen.

Vad händer sedan?

Mark- och miljödomstolen kontrollerar att överklagandet kommit in i rätt tid. Har det kommit in för sent avvisar domstolen överklagandet. Det innebär att domen gäller.

Om överklagandet kommit in i tid, skickar mark- och miljödomstolen överklagandet och alla handlingar i målet vidare till Mark- och miljööverdomstolen.

Har du tidigare fått brev genom förenklad delgivning, kan även Mark- och miljööverdomstolen skicka brev på detta sätt.

Prövningstillstånd i Mark- och miljööverdomstolen

När överklagandet kommer in till Mark- och miljööverdomstolen tar domstolen först ställning till om målet ska tas upp till prövning.

Mark- och miljööverdomstolen ger prövningstillstånd i fyra olika fall.

- Domstolen bedömer att det finns anledning att tvivla på att mark- och miljödomstolen dömt rätt.
- Domstolen anser att det inte går att bedöma om mark- och miljödomstolen har dömt rätt utan att ta upp målet.
- Domstolen behöver ta upp målet för att ge andra domstolar vägledning i rätts-tillämpningen.
- Domstolen bedömer att det finns synnerliga skäl att ta upp målet av någon annan anledning.

Om du *inte* får prövningstillstånd gäller den överklagade domen. Därför är det viktigt att i överklagandet ta med allt du vill föra fram.

Vill du veta mer?

Ta kontakt med mark- och miljödomstolen om du har frågor. Adress och telefonnummer finns på första sidan i domen.

Mer information finns på www.domstol.se.